

Article Information

Article Type: Research Article

This article was checked by iThenticate.

Doi Number: <http://dx.doi.org/10.17121/ressjournal.3252>

**DETERMINING THE ATTITUDES OF CLASSROOM
TEACHERS' RETENTION: THE CASE OF ÜNYE**

**SINIF ÖĞRETMENLERİNİN OKULDA KALMA
TUTUMLARININ BELİRLENMESİ: ÜNYE ÖRNEĞİ**

Celalettin ÖZKAN¹

Abstract

In this research, quantitative survey was used to determine the attitudes of classroom teachers' retention. The sample of the research consisted of 216 classroom teachers who were employed in the 2021-2022 academic year in Ünye district. The teachers who participated in the research were applied the Teacher Retention Scale (TRS), which was adapted to Turkish culture by Kaya and Argon (2019). Mean, frequency and standard deviation analyses and t-Test ANOVA analyses were applied to the obtained data. According to the findings obtained as a result of these analyzes; it was concluded that the attitude of classroom teachers' retention is high, the attitudes of classroom teachers' retention do not differ by gender, age, marital status and the location of the school where they work, and there is a significant differentiation in the attitudes of classroom teachers' retention according to their professional seniority.

Keywords: Classroom teacher, relocation, retention

Özet

Sınıf öğretmenlerinin okulda kalma tutumlarını belirlemek üzere yapılan bu araştırmada nicel araştırma yönteminde tarama tekniği kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini Ünye ilçesinde 2021-2022 akademik yılında görevli olan 216 sınıf öğretmeni oluşturmuştur. Araştırmaya katılan öğretmenlere Kaya ve Argon (2019) tarafından Türk kültürüne uyarlanan Öğretmenin Okulda Kalma Tutumu Ölçeği (ÖOKTÖ) uygulanmıştır. Elde edilen verilere ortalama, frekans ve standart sapma analizleri ile t Testi ANOVA analizleri uygulanmıştır. Bu analizler sonucunda elde edilen bulgular ışığında; sınıf öğretmenlerinin okulda kalma tutumunun yüksek olduğuna, sınıf öğretmenlerinin okulda kalma tutumlarının cinsiyet, yaş, medeni durum ve çalıştıkları okulun bulunduğu konum ile farklılaşmadığı sonuçlarına ve sınıf öğretmenlerinin okulda kalma tutumlarında mesleki kıdemlerine göre anlamlı bir farklılaşma olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Okulda kalma, yer değiştirme, sınıf öğretmeni.

¹ KTÜ Giresun Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği ABD.. e-mail: mdrozkan@gmail.com
ORCID:0000-0003-4062-5446

GİRİŞ

Millî Eğitim Bakanlığı 17.04.2015 tarihinde yayınladığı “Millî Eğitim Bakanlığı Öğretmen Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği” ile öğretmenlerin yer değiştirme şartlarını ve önceliklerini belirlemiştir. Yönetmelik ile yer değiştirmelerin esaslarını belirlemeyi amaçlayan MEB, öğretmenlerin yer değiştirmelerinde hizmet puanı esasını ön planda tutarak öğretmenlerin yer değiştirmelerini belli bir sistematik ile ve bu sistematığın ortaya koyduğu eşitlik ilkelerine dayanarak yapılmasını amaçlamaktadır (MEB, 2015).

Son yıllarda mesafelerin kısılması, ulaşımın kolaylaşması, şehirleşmenin hızlanması ve bireysel ihtiyaçların farklılaşması gibi; bireyleri, eski yıllarda olduğu gibi kendi doğduğu ve büyüdüğü topraklarda yaşamaktan ziyade yaşamı daha elverişli ve kolay bulduğu yerlere yönelmeye itmiştir (Turan ve Sevim, 2017). Bu faktörlerin yanı sıra öğretmenlerin eğitim durumu, aile hayatı, kendilerinin ve ailelerinin sağlık durumları gibi zorunlu nedenlerle birlikte kendi istekleri de öğretmenlerin yer değiştirmesi ve farklı okullara geçmesine neden olan faktörler arasında yer almaktadır (Atmaca, Toygur ve Çamurcu, 2022).

Okulda kalma tutumu öğretmenlerin görevli oldukları okullarında çalışma koşullarının yetersiz olması, yönetime katılmalarının sağlanmaması, paylaşılan liderlik uygulamalarının yeterli olmaması, paydaşların öğretmenlik mesleğine saygılı olmaması, öğrenci kalitesinin düşük olması, veli profilinin öğretmenin beklentilerini karşılaması gibi nedenlerle, öğretmenin gerek aynı bölgede başka okula gerekse başka bölgelere veya illere giderek okullarını değiştirmeye çalışması anlamına gelmektedir (Kaya, 2019). Bu kavram giderek önemini artırmaya ve eğitim politikalarında gündem olmaya başlamıştır (Kaya ve Argon, 2019).

Shrestha (2022)'ya göre nitelikli, deneyimli ve istikrarlı öğretmenler öğrencilerin akademik standartlarını yükseltebildiğinden, nitelikli öğretmenlerin elde tutulması okullardaki kaliteli eğitimin önemli bir parçasıdır. Okulların sorunsuz çalışması ve başarısı için de aynı derecede önemlidir. Nitelikli öğretmenlerin okulda tutulması açısından güçlü ve önemli faktörlerden biri finansal faktörler, diğeri de okul kültürüdür.

Öğretmenlerin yer değiştirmesine neden olan yaşam faktörlerinin en önemlilerinden biri de iş tatmin düzeyleridir (Yakupoğlu, 2020). İş tatmin düzeyleri düşük olan öğretmenlerin zaman içerisinde yer değiştirmeye çalıştıkları, bunun altında yatan nedenin de iş tatminin örgütsel bağlılık ile pozitif ilişkisi olduğu söylenebilir (Öztürk, 2019). Öğretmenlerin gerek okul yöneticileri ile yaşadıkları sorunlar gerekse okulun bulunduğu çevre gibi etkenler nedeniyle iş tatmin düzeyleri değişebilmektedir. İş tatmin düzeyi de örgütsel bağlılığı, dolayısıyla da okulda kalma tutumunu doğrudan etkilemektedir. Nitekim örgütsel bağlılığın örgütte kalma niyetine etkisi oldukça yüksektir (Zedef, 2017).

Öğretmenlerin iş doyum düzeylerinin düşük olmasının da çalışma ortamlarına karşı aidiyet hislerinin azalmasına ve zamanla çalıştıkları ortamları değiştirme isteklerinin oluşmasına neden olduğu bilinmektedir (Aydınol, 2019). Örgüte karşı aidiyet hissetmeyen öğretmenler buldukları okulda, ilçede hatta bazen ilde kalmamayı tercih ederek yer değiştirmektedir. Bu durum araştırıldığında örgütsel aidiyetin iş doyumunu ve tükenmişliği etkilemesi sonucunda öğretmenlerin okulda kalma tutumlarının olumsuz etkilendiği ortaya çıkmaktadır (Yürüten, 2019).

Johal (2022) İngiltere’de yaptığı bir araştırmada öğretmenlerin okulda kalmaları için iş yükü dengesinin çok önemli olduğundan ve bu dengenin hükümetler tarafından sağlanması gerektiğinden bahsetmiştir. Öğretmenlerle yaptığı görüşmelerde öğretmenler, fazla iş yükü ile karşılaştıklarında daha az iş yükünün olduğunu düşündükleri okullara geçmek istediklerini ifade etmişlerdir. Bu durum da öğrencilerin eğitiminin sürdürülebilmesi açısından sorun teşkil etmektedir.

Alanyazında yapılan araştırmada iş doyumunu, iş tatmini, örgütsel bağlılık gibi, öğretmenlerin okulda kalma tutumunu etkileyen faktörlerin; öğretmenlerin yaş, cinsiyet, mesleki kıdem vb. demografik değişkenlerinden etkilendiği görülmüştür (Kılınç, 2010; Usta, 2017; Aydınol, 2019). Bu sonuçlara göre öğretmenlerin okulda kalma tutumunun da demografik değişkenlerden etkilenmesi beklenebilir. Sınıf öğretmenlerinin okulda

kalma tutumları ve bu tutumu etkileyen değişkenlerin belirlenmesi bu araştırmanın problemini oluşturmaktadır.

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu araştırmanın amacı sınıf öğretmenlerinin okulda kalma tutumlarının belirlenmesidir. Bununla birlikte aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

- Sınıf öğretmenlerinin okulda kalma tutumları ne düzeydedir?
- Sınıf öğretmenlerinin okulda kalma tutumları cinsiyet değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?
- Sınıf öğretmenlerinin okulda kalma tutumları yaş değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?
- Sınıf öğretmenlerinin okulda kalma tutumları medeni durum değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?
- Sınıf öğretmenlerinin okulda kalma tutumları mesleki kıdem değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?
- Sınıf öğretmenlerinin okulda kalma tutumları okulun bulunduğu yere göre farklılaşmakta mıdır?

Alanyazında öğretmenlerin yer değiştirme ve okulda kalma tutumları ile ilgili yapılan araştırmalar incelendiğinde genellikle bu tutumu etkileyen iş doyumu, örgütsel bağlılık, örgüt vatandaşlığı gibi sosyal ölçeklerin etkilerinin değerlendirmeye alındığı görülmektedir. Ancak bu sosyal ölçeklerin, öğretmenlerin demografik verilerinden etkilendiğinden hareketle bu demografik değişkenlerin öğretmenlerin okulda kalma tutumu üzerindeki etkilerinin yeterince araştırma konusu olmadığı dikkat çekmektedir. Bu araştırmanın bu yönüyle alanyazına katkı sağlaması açısından önemli olduğu düşünülmektedir. Ayrıca Pendolda (2022)'nin de ifade ettiği gibi öğretmenlerin memnuniyetsizlik davranışlarının belirlenmesi, okul yöneticilerine olası ayrılma niyetinin gözlemlenebilir bir göstergesini sunabilir ve fiili ayrılma gerçekleşmeden önce harekete geçme fırsatı sağlayabilir. Öğretmenlerin sıklıkla yer değiştirmesinin, öğrencilerin eğitimindeki sürekliliği kesintiye uğratması nedeniyle öğrenci başarısı üzerinde olumsuz etkileri olduğu göz önünde bulundurulduğunda (Turan ve Sevim, 2017), öğretmenlerin okul değiştirmesine neden olan unsurların belirlenmesi oldukça önem arz etmektedir. Araştırmanın bu sayede eğitimde insan kaynakları politikalarına ışık tutması beklenmektedir.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Sınıf öğretmenlerinin okulda kalma tutumunu belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bu araştırma nicel araştırma modellerinden tarama tekniği ile gerçekleştirilmiştir. Nicel tarama modeli genellikle içinde bulunulan durumu ya da kavramları belirlemek ve açıklayabilmek için kullanılır. Tarama modeli geçmişte var olmuş ya da halen devam eden fenomenleri, olayları, olguları betimlemek amacıyla veri toplanan ve bu sayede bilgiye ulaşılan bir modeldir (Karasar N. , Bilimsel araştırma yöntemi, 2020, s. 109).

Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini Ordu ili Ünye ilçesinde görev yapan ilköğretim öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmanın yapıldığı 2021-2022 eğitim öğretim yılı sonu itibariyle araştırma evreninde 325 sınıf öğretmeni görev yapmaktadır. Araştırmanın örneklem büyüklüğü %95 güvenilirlik ve %5 hata payı ile hesaplandığında örneklem büyüklüğünün 171 olduğu görülmüştür. Araştırmaya örnekleme tekniği ile ulaşılan 216 sınıf öğretmeni katılmıştır. Katılımcıların demografik verileri Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1 Örneklemeye ait demografik veriler

Değişken	Gruplar	N	%
Cinsiyet	Kadın	114	52,8
	Erkek	102	47,2
Yaş (Grup)	25-34 yaş	16	7,4
	35-44 yaş	44	20,4
	45-54 yaş	104	48,1
	55 yaş ve üzeri	52	24,1
Medeni durum	Bekar ve çocuksuz	14	6,5
	Bekar ve çocuklu	8	3,7
	Evli ve çocuksuz	22	10,2
	Evli ve çocuklu	114	52,8
Mesleki kıdem	0-4 yıl	8	3,7
	5-9 yıl	30	13,9
	10-14 yıl	56	25,9
	15-19 yıl	44	20,4
	20-24 yıl	20	9,3
	25 ve üzeri yıl	58	26,9
Okul mahali	Şehir merkezi / Merkezi okul	116	53,7
	Şehir merkezi / Kenar mahalle okulu	80	37,0
	Köy okulu	20	9,3
Toplam		216	

Tablo 1 incelendiğinde araştırmaya katılan örnekleme 114 (%52,8) kadın, 102 (%47,2) erkek katılımcı olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılan sınıf öğretmenleri cinsiyet bakımından oldukça homojen dağılmaktadır. Örneklemin yaş grupları incelendiğinde 16 (%7,4) 25-34 yaş arasında, 44 (%20,4) 35-44 yaş arasında, 104 (%48,1) 45-54 yaş arasında ve 52 (%24,1) 55 yaş ve üzerinde sınıf öğretmeni olduğu görülmektedir. Örneklemeye dahil olan sınıf öğretmenlerinin genellikle orta yaş ve üzerinde olduğu görülmüştür. Örneklemeye dahil olan sınıf öğretmenlerinden 14 (%6,5) kişi bekar ve çocuksuz, 8 (%3,7) kişi bekar ve çocuklu, 22 (%10,2) kişi evli ve çocuksuz, 114 (%52,8) kişi evli ve çocukludur. Örneklemin çoğunluğunu evli ve çocuklu öğretmenlerin oluşturduğunu söylemek mümkündür. Örneklemeye dahil olan sınıf öğretmenleri arasında 8 (%3,7) kişi 0-4 yıl arasında, 30 (%13,9) kişi 5-9 yıl arasında, 56 (%25,9) kişi 10-14 yıl arasında, 44 (%20,4) kişi 15-19 yıl arasında, 20 (%9,3) kişi 20-24 yıl arasında ve 58 (%26,9) kişinin de 25 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahip olduğu görülmektedir. Örneklemin tecrübeli sınıf öğretmenlerinden oluştuğu söylenebilir. Örneklemin çalıştığı okulun bulunduğu mahaller incelendiğinde 116 (%53,7) öğretmenin şehir merkezinde merkezi bir okulda, 80 (%37,0) öğretmenin şehir merkezinde kenar mahalle okulunda, 20 (%9,3) öğretmenin ise köy okulunda çalıştığı görülmektedir. Örneklemin büyük çoğunluğunun şehir merkezinde çalışan öğretmenlerden oluştuğu söylenebilir.

Veri Toplama Aracı

Araştırmanın amacına ve alt amaçlarına ulaşabilmek üzere katılımcılara uygulanan anket formu 2 bölümden oluşmaktadır. Bu bölümlerden ilkinde katılımcıların demografik verilerinin yer aldığı ve araştırmacı tarafından hazırlanan kişisel bilgi formu yer almaktadır. İkinci bölümde ise Alexander (2010) geliştirilen Kaya ve Argon (2019) tarafından Türk kültürüne uyarlanan Öğretmenin Okulda Kalma Tutumu Ölçeği (ÖOKTÖ) kullanılmıştır. Ölçeğin Türkçeye uyarlanmış hali tek boyutlu ve 6 maddeden oluşmaktadır. Ölçek ilgili araştırmacıdan izin alınarak kullanılmıştır. Kaya ve Argon (2019) yaptıkları araştırmada ölçeğin iç tutarlık katsayısını Cronbach's $\alpha=0,889$ olarak hesaplamıştır. Bu değere göre ölçeğin güvenilirliğinin yüksek olduğu görülmüştür (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2012).

Verilerin Toplanması

Ünye ilçesinde görev yapan sınıf öğretmenlerinin okulda kalma tutumunu belirlemek üzere yapılan bu araştırmada, araştırmacı tarafından hazırlanan anket formu gönüllü katılım onayları alındıktan sonra internet ortamında katılımcılarla paylaşılmıştır. Verilen yanıtlarda eksik veya hatalı yanıt olmamasının sağlanabilmesi için tüm sorulara yanıt vermek zorunlu olarak belirlenmiştir.

Verilerin Analizi

Veri toplama aracından elde edilen veriler SPSS paket programı aracılığıyla analiz edilmiştir. Elde edilen verilerin dağılımının normallik analizleri yapılmış ve çarpıklık katsayısının -1,48. olduğu, basıklık katsayısının da 0,90 olduğu görülmüştür. Tabachnick ve Fidell'e (2013) göre çarpıklık ve basıklık değerlerinin mutlak değerleri 0-1,5 aralığında olduğunda verinin normal dağılıma uyumlu olduğu kabul edilir. Bu nedenle araştırmada verilerin normal dağıldığı görülmüş ve araştırmada parametrik testlerle analizler yapılmasına karar verilmiştir. Bu araştırmada toplanan veriler ile ölçeğin iç tutarlık katsayısı Cronbach's $\alpha=0,735$ olarak hesaplanmıştır. Bu değere göre ölçeğin, öğretmenlerin okulda kalma tutumunu hesaplamak için güvenilir ve yeterli olduğu söylenebilir (Kula Kartal ve Mor Dirlik, 2016).

BULGULAR

Araştırmada elde edilen verilerin analizleri neticesinde ulaşılan bulgular aşağıda tablolar halinde verilmiştir. Araştırmanın genel amacı olan öğretmenlerin okulda kalma tutum düzeyini belirlemek üzere hesaplanan ortalama ve standart sapma değerleri Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 2 Sınıf öğretmenlerinin okulda kalma tutum düzeyi

	N	$\bar{x}$	Sd
Sınıf öğretmenlerinin okulda kalma tutum düzeyi	216	3,49	0,71
Toplam	216		

Tablo 2 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin okulda kalma tutum düzeyinin $\bar{x} = 3,49$ olarak hesaplandığı, standart sapmanın $Sd = 0,71$ olarak hesaplandığı görülmektedir.

Sınıf öğretmenlerinin cinsiyet değişkenine göre okulda kalma tutumunda farklılaşma olup olmadığını belirlemek üzere yapılan t testi sonuçları Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 3 Sınıf öğretmenlerinin cinsiyet değişkenine göre okulda kalma tutumundaki farklılaşmayı belirlemek üzere yapılan t testi sonuçları

Puan	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	Sd	Se	t Testi		
						t	df	p
Sınıf öğretmenlerinin okulda kalma tutum düzeyi	Kadın	114	3,52	0,72	0,07	0,58	214	0,56
	Erkek	102	3,46	0,71	0,07			

Tablo 3'e bakıldığında sınıf öğretmenlerinin okulda kalma tutumunda cinsiyetlerine göre bir farklılaşma olmadığı görülmektedir ($p>0,05$). Bir başka deyişle öğretmenin kadın ya da erkek olması okulda kalma tutumunu değiştirmemektedir.

Sınıf öğretmenin yaşına göre okulda kalma tutumunun farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan ANOVA analizinin sonuçları Tablo 4'te gösterilmiştir.

Tablo 4 Sınıf öğretmenlerinin yaşına göre okulda kalma tutumundaki farklılaşmayı belirlemek üzere yapılan ANOVA analizi sonuçları

Puan	N, $\bar{x}$ ve Sd değerleri				ANOVA Sonuçları					
	Yaş (Grup)	N	$\bar{x}$	Sd	Var. K.	KT	df	KO	F	p
Sınıf öğretmenlerinin okulda kalma tutum düzeyi	25-34 yaş	16	3,54	0,33	G. Arası	1,04	3	0,35		
	35-44 yaş	44	3,61	0,70	G. İçi	108,29	212	0,51		
	45-54 yaş	104	3,43	0,80	Toplam	109,33	215		0,68	0,57
	55 yaş ve üzeri	52	3,51	0,60						
	Toplam	216	3,49	0,71						

Tablo 4 incelendiğinde sınıf öğretmenlerinin okulda kalma tutumlarının, sınıf öğretmenlerinin yaşlarına göre farklılaşmadığı görülmektedir ($p>0,05$). Buna göre sınıf öğretmeni kaç yaşında olursa olsun okulda kalma tutumunun değişmediği söylenebilir.

Sınıf öğretmenlerinin okulda kalma tutumunun, sınıf öğretmenlerinin medeni durumlarına göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan ANOVA analizinin sonuçları Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5 Sınıf öğretmenlerinin medeni durumuna göre okulda kalma tutumundaki farklılaşmayı belirlemek üzere yapılan ANOVA analizi sonuçları

Puan	N, $\bar{x}$ ve Sd değerleri				ANOVA Sonuçları					
	Medeni durum	N	$\bar{x}$	Sd	Var. K.	KT	df	KO	F	p
Sınıf öğretmenlerinin okulda kalma tutum düzeyi	Bekar ve çocuksuz	20	3,62	0,44	G. Arası	1,77	3	0,59		
	Bekar ve çocuklu	23	3,36	0,64	G. İçi	107,55	212	0,51		
	Evli ve çocuksuz	43	3,36	0,71	Toplam	109,33	215		1,16	0,33
	Evli ve çocuklu	130	3,54	0,76						
	Toplam	216	3,49	0,71						

Tablo 5'te yer alan ANOVA sonuçları incelendiğinde sınıf öğretmenlerinin medeni durumuna göre okulda kalma tutumlarında anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir ($p>0,05$). Bu verilere göre sınıf öğretmenin medeni durumuna göre okulda kalma tutumu değişmemektedir.

Sınıf öğretmenlerinin okulda kalma tutumlarının mesleki kıdem değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan ANOVA analizi sonuçları Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6 Sınıf öğretmenlerinin mesleki kıdemlerine göre okulda kalma tutumundaki farklılaşmayı belirlemek üzere yapılan ANOVA analizi sonuçları

Puan	N, $\bar{x}$ ve Sd değerleri				ANOVA Sonuçları					
	Mesleki kıdem	N	$\bar{x}$	Sd	Var. K.	KT	df	KO	F	p
Sınıf öğretmenlerinin okulda kalma tutum düzeyi	0-4 yıl	8	3,54	0,34	G. Arası	5,77	5	1,15		
	5-9 yıl	30	3,69	0,63	G. İçi	103,56	210	0,49		
	10-14 yıl	56	3,42	0,78	Toplam	109,33	215		2,34	0,04
	15-19 yıl	44	3,49	0,65						
	20-24 yıl	20	3,87	0,28						
	25 ve üzeri yıl	58	3,33	0,81						
Toplam	216	3,49	0,71							

Tablo 6 incelendiğinde sınıf öğretmenlerinin mesleki kıdemlerine göre okulda kalma tutumlarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($p<0,05$). Bu farklılaşmanın hangi gruplar arasında olduğunu belirleyebilmek için yapılan Post-Hoc (Tukey) testi Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7 Mesleki kıdem grupları arasındaki farklılaşmayı belirlemek üzere yapılan Tukey testi sonuçları

Mesleki Kıdem (I)	Mesleki Kıdem (J)	Ort. Farkı (I-J)	Sh	p
0-4 yıl	5-9 yıl	-0,15	0,28	1,00
	10-14 yıl	0,13	0,27	1,00
	15-19 yıl	0,05	0,27	1,00
	20-24 yıl	-0,33	0,29	0,88
	25 ve üzeri yıl	0,21	0,26	0,97
5-9 yıl	10-14 yıl	0,27	0,16	0,53
	15-19 yıl	0,20	0,17	0,85
	20-24 yıl	-0,18	0,20	0,95
	25 ve üzeri yıl	0,36	0,16	0,22
10-14 yıl	15-19 yıl	-0,08	0,14	1,00
	20-24 yıl	-0,45	0,18	0,14
	25 ve üzeri yıl	0,08	0,13	0,99
15-19 yıl	20-24 yıl	-0,37	0,19	0,36
	25 ve üzeri yıl	0,16	0,14	0,87
20-24 yıl	25 ve üzeri yıl	0,53	0,18	0,04

Tablo 7’de yer alan verilere göre 20-24 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler ile 25 ve üzeri yıla sahip öğretmenler arasında, 20-24 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine bir fark olduğu görülmektedir ($p < 0,05$). Bir başka deyişle 20-24 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin okulda kalma tutumu, 25 yıl ve üzerinde mesleki kıdeme sahip öğretmenlere göre daha yüksektir.

Sınıf öğretmenlerinin çalıştığı okulun bulunduğu bölgeye göre, sınıf öğretmenlerinin okulda kalma tutumlarında anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek üzere yapılan ANOVA analizi Tablo 8’de verilmiştir.

N, $\bar{x}$ ve Sd değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Okulun mahali	N	$\bar{x}$	Sd	Var. K.	KT	df	KO	F	p
Sınıf öğretmenlerinin okulda kalma tutum düzeyi	Şehir merkezi / Merkezi okul	116	3,57	0,57	G. Arası	2,06	2	1,03		
	Şehir merkezi / Kenar mahalle okulu	80	3,37	0,88	G. İçi	107,27	213	0,50	2,04	0,13
	Köy okulu	20	3,57	0,66	Toplam	109,33	215			
	Toplam	216	3,49	0,71						

Tablo 8 incelendiğinde sınıf öğretmenlerinin çalıştığı okulun bulunduğu mahale göre sınıf öğretmenlerinin okulda kalma tutumunun farklılaşmadığı görülmektedir ($p > 0,05$). Bu verilere göre okulun nerede olduğu sınıf öğretmeninin okulda kalma tutumunu etkilememektedir demek mümkündür.

SONUÇ VE TARTIŞMA

Araştırmada elde edilen bulgular incelendiğinde, araştırmanın genel amacına ve alt amaçlarına göre bazı sonuçlar elde edilmiştir. Bu bölümde bu sonuçlara yer verilmiş ve ulaşılan bu sonuçlar alan yazın ile karşılaştırılarak tartışılmıştır.

Araştırmanın genel amacı doğrultusunda elde edilen bulgular incelendiğinde sınıf öğretmenlerinin okulda kalma tutumlarının yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Zhao ve Ye (2016) yaptıkları araştırmada tüm alt boyutları ile öğretmenlerin okulda kalma tutumunun yüksek olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Aynı şekilde Oad ve Niazi (2021) de Pakistan’da yaptıkları araştırmada öğretmenlerin okulda kalma tutumunu oldukça yüksek bulmuşlardır. Farklı ülkelerde yapılan bu araştırmaların sonuçlarında

öğretmenlerin okulda kalma tutumlarının benzer şekilde yüksek olması bu tutumun öğretmenlik mesleğinin genelinde yüksek olduğunu gösteriyor olabilir.

Araştırmada elde edilen bulgulardan, sınıf öğretmenlerinin okulda kalma tutumunun cinsiyet faktörüne göre farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Zhao ve Ye (2016) yaptıkları araştırmanın sonucunda öğretmenlerin cinsiyetlerine göre okulda kalma tutumlarının değiştiğini ortaya koymuşlardır. Öte yandan Tariq, Yousuf ve Ajmal (2021) yaptıkları araştırmada Pakistan'daki özel okul öğretmenlerinin okulda kalma tutumunun cinsiyet faktörüne göre farklılaşmadığı sonucuna ulaşmışlardır. Farklı araştırmaların sonuçlarında, öğretmenlerin okulda kalma tutumlarının cinsiyet faktörüne göre farklılaşıyor olması ve araştırmaların bu açıdan örtüşmüyor olmasının, araştırmaların örnekleminin farklı ülkeler, farklı yaşam şartları ve farklı kültürlerden öğretmenlerden oluşmasından kaynaklı olduğu düşünülebilir. Nitekim Kaya (2019) da bu araştırmaya benzer şekilde öğretmenlerin okulda kalma tutumlarının cinsiyet faktörüne göre farklılaşmadığını ortaya koymuştur.

Araştırmada elde edilen bulgular neticesinde sınıf öğretmenlerinin yaşlarına göre okulda kalma tutumlarında anlamlı bir fark oluşmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç Zhao ve Ye'nin (2016) araştırma sonucu ile çelişmektedir. Nitekim Zhao ve Ye araştırmalarında öğretmenlerin okulda kalma tutumunun yaşa göre farklılaştığını ortaya koymuşlardır. Bu araştırmanın bir diğer sonucuna göre öğretmenlerin mesleki kıdemi okulda kalma tutumlarının farklılaşmasına neden olmaktadır. Buna göre 25 yıl ve üzeri tecrübeye sahip öğretmenlerin okulda kalma tutumu 20-24 yıl arasında tecrübeye sahip öğretmenlere göre daha düşüktür. Bu iki sonuç birlikte değerlendirildiğinde öğretmenin yaşından daha çok meslekte geçirdiği sürenin daha ön planda olduğunu söylemek mümkündür. Nitekim Tehseen ve Hadi (2015) araştırmalarında öğretmenlerin mesleki tecrübelerine öğretmenlerin okulda kalma tutumunun farklılaştığı sonucuna ulaşmışlardır.

Araştırmada öğretmenlerin medeni durumlarına göre okulda kalma tutumlarında farklılaşma olup olmadığı incelendiğinde, medeni durumlarına göre okulda kalma tutumlarında bir farklılaşma olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Ancak Zhao ve Ye'nin (2016) araştırmalarında öğretmenlerin medeni durumlarına göre okulda kalma tutumlarının farklılaştığı sonucuna ulaşmışlardır. Ancak araştırmacılar katılımcıların yalnızca evli / bekar olması durumunu incelemişlerdir. Bu araştırmada katılımcıların hem evlilik durumu hem de çocuk sahibi olup olmadıkları ayrıntısına dikkat edildiğinden sonuçların karşılaştırılması çok doğru olmayacaktır. Buna rağmen araştırmanın bu açıdan sonucunun alanyazındaki sonuçlarla tam olarak örtüşmediği düşünülebilir.

Araştırmanın son bir sonucu olarak, öğretmenin çalışmakta olduğu okulun bulunduğu konumun öğretmenin okulda kalma tutumunu farklılaştırmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre öğretmenlerin okul değiştirmelerinde okulun bulunduğu konumu dikkate almadıklarını söylemek mümkündür. Alanyazında yer alan araştırmalarda bu faktöre dikkat edilmediği görülmüştür. Bununla birlikte Özdoğan (2019) yaptığı araştırmada okulun bulunduğu çevre faktörüne göre öğretmenlerin okula karşı tutumunda bir farklılık oluşmadığını ortaya koymuştur. Bu sonuç ile araştırmanın sonucunun örtüştüğü söylenebilir.

Öneriler

Araştırmada elde edilen bulgular ve ulaşılan sonuçlar ışığında araştırmacılara ve uygulayıcılara yönelik öneriler getirilmiştir. Buna göre:

Araştırmacılara;

- Türkçe alanyazında öğretmenlerin okulda kalma tutumu ile ilgili yeterli çalışma olmadığı görülmektedir. Araştırmacıların bu konuda daha çok araştırma yapması önerilir.
- Nitel bir araştırma yapılarak bu araştırmada değinilmeyen ancak öğretmen görüşleri ile ortaya çıkacak, okulda kalma tutumunu etkileyen diğer faktörler belirlenebilir.

- Bu araştırmanın bir benzerinin ortaokul ve lise öğretmenleriyle de yapılması, okulda kalma tutumunu etkileyen faktörlerin öğretmenlerin görevli oldukları kademe ile etkilenip etkilenmediğini ortaya koyacaktır. Araştırmacıların bu bağlamda bir araştırma yapması önerilir.

Uygulayıcılara;

- Sınıf öğretmenlerinin mesleki kıdemlerinin artması ile okulda kalma tutumlarının azalmasının nedenleri araştırılarak, mesleki kıdemleri ilerleyen öğretmenlerin okulda kalmasını sağlayacak tedbirler alınması önerilir.
- Bu araştırma sonuçları değerlendirilerek öğretmenlerin yer değiştirme politikalarının gözden geçirilmesi önerilir.

KAYNAKÇA

- Alexander, J. M. (2010). *An Examination of Teachers' Perceptions Regarding Constructivist Leadership and Teacher Retention*. Doktora Tezi. Walden Üniversitesi, Minneapolis.
- Atmaca, D., Toygur, H. ve Çamurcu, H. (2022). Güncel yönetmelik perspektifinde öğretmen yer değiştirme esaslarının değerlendirilmesi: "Hizmet puanı" kriteri örneği. *Ulusal Eğitim Akademisi Dergisi*, 6(1), 68-83.
- Aydınol, P. (2019). *Sınıf öğretmenlerinin mesleki aidiyet duyguları ile mesleki doyum düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi (Mersin ili örneği)*. Yüksek Lisans Tezi. Mersin Üniversitesi, Mersin.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2012). *Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Johal, A. (2022, 08 23). *Teacher workload concerns: What are the causes and effects?* Social Publishers Foundation: socialpublishersfoundation.org/knowledge_base/teacher-workload-concerns-what-are-the-causes-and-effects/ adresinden alındı
- Karasar, N. (2020). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Kaya, A. ve Argon, T. (2019). Öğretmenin okulda kalma tutumu ölçeğinin Türk kültürüne uyarlanması: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *International Journal of Human Sciences*, 16(4), 1180-1196.
- Kaya, A. (2019). *Öğrenme çevikliği, öğretmen kalitesi ve öğretmenin okulda kalma tutumuna ilişkin öğretmen görüşleri*. Doktora Tezi. Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.
- Kılınç, M. (2010). *Akdeniz bölgesindeki beden eğitimi öğretmenlerinin örgütsel bağlılık ve iş tatmin düzeyleri*. Yüksek Lisans Tezi. Niğde Üniversitesi, Niğde.
- Kula Kartal, S. ve Mor Dirlik, E. (2016). Geçerlik kavramının tarihsel gelişimi ve güvenilirlikte en çok tercih edilen yöntem: Cronbach alfa katsayısı. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi*, 16(2), 1865-1879.
- MEB. (2015). Millî Eğitim Bakanlığı Öğretmen Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği. *Yönetmelik*. Ankara.
- Oad, L. ve Niazi, S. (2021). Effects of the organizational factors on teachers' retention: perceptions of private secondary school teachers of Lyari Town. *Pakistan Journal of Educational Research*, 4(1), 214-231.
- Özdoğan, A. (2019). *Öğretmenlerin pozitif okul yönetimine ilişkin görüşleri ile okula karşı tutumları arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.

- Öztürk, B. (2019). *Sağlık hizmetleri alanı meslek dersleri öğretmenlerinin örgütsel bağlılık ve iş tatmin düzeylerinin incelenmesi: Ankara örneği*. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Pendola, A. (2022). Behaviors and future intentions of dissatisfied teachers. *SocArXiv*.
- Shrestha, R. K. (2022). Teacher retention in private schools of Nepal: A case from Bhaktapur district. *KMC Journal*, 4(2), 167-183.
- Tabachnick, B. G. ve Fidell, L. S. (2013). *Using multivariate statistics*. Boston: Pearson.
- Tariq, N., Yousuf, I. ve Ajmal, F. (2021). The impact of administrators on teacher retention at private secondary schools in Pakistan. *Gomal University Journal Of Research*, 37(3), 337-349.
- Tehseen, S. ve Hadi, N. U. (2015). factors influencing teachers' performance and retention. *Mediterranean Journal of Social Sciences*, 6(1), 233-244.
- Turan, L. ve Sevim, O. (2017). Öğretmen ve öğrenci velilerinin zorunlu öğretmen rotasyonu hakkındaki görüşlerinin incelenmesi. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(1), 109-124.
- Usta, Ş. (2017). *Rehber öğretmenlerin iş tatmin düzeylerinin demografik değişkenler açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Aksaray Üniversitesi, Aksaray.
- Yakupoglu, A. (2020). *Ortaokul öğretmenlerinin iş tatmin düzeylerinin çalışma performanslarına etkisi*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, İstanbul.
- Yürüten, Z. M. (2019). *Öğretmenlerin iş doyumları mesleğe aidiyet duyguları ve tükenmişlik düzeyleri üzerine uygulamalı bir araştırma*. Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Zedef, S. (2017). *Eğitim kurumlarında mesleki bağlılık, örgütte kalma ve örgütten ayrılma niyetinin araştırılması*. Yüksek Lisans Tezi. Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta.
- Zhao, J. ve Ye, Y. (2016). A comparative study of teachers' perception of retention according to their demographic factors at Yunnan normal university business school in Yunnan province, China. *Scholar: Human Sciences*, 8(1), 75-89.